

SPOTKANIA Z ZABYTKAMI

miesięcznik popularnonaukowy
TOWARZYSTWA OPIEKI NAD ZABYTKAMI

zrealizowano w ramach Programu Operacyjnego Promocja Czytelnictwa ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

3 (241) XXXI Warszawa 2007

ADRES REDAKCJI:

00-460 Warszawa
ul. Agrykoli 1

tel./fax 0-22 622-46-63

e-mail: spotkania@zabytki-tonz.pl

<http://www.spotkania.pl>

RADA REDAKCYJNA:

mgr Jerzy Jasiuk, prof. dr hab. Marek Kwiatkowski, red. Krzysztof Nowiński, dr hab. arch. Krystyna Pawłowska, prof. dr hab. Jacek Purchla, prof. dr hab. Andrzej Rottermund, prof. dr hab. Bogumiła Rouba, prof. dr hab. Anna Sieradzka, mgr Ewa Siurawska, mgr Andrzej Sołtan, dr Marian Sołtysiak (przewodniczący), dr hab. inż. Bogusław Szmygin, prof. dr hab. Andrzej Tomaszewski, prof. dr hab. arch. Wiktor Zin

REDAKCJA:

Wojciech Przybyszewski

redaktor naczelny

Lidia Bruszezwska

zastępca red. nacz.

Ewa A. Kamińska

sekretarz redakcji

Jarosław Komorowski

Zbigniew Michalczyk

opracowanie graficzno-techniczne:

Elżbieta Wysocka-Zbiegień

WSPÓŁPRACUJĄ:

Ryszard Bobrow, Dorota Gabryś, Witold P. Glinkowski, Michał Gradowski, Stanisław Grzelachowski, Adam Konopacki, Marek Konopka, Robert M. Kunkel, Zdzisław Skrok, Małgorzata Smoła, Janusz Sujecki, Tomasz Urzykowski, Hanna Widacka, Wanda Załęska

Wydaje:

Oficyna Wydawnicza Towarzystwa Opieki nad Zabytkami

dyrektor: Ewa Siurawska

00-459 Warszawa, ul. Myśliwiecka 1 A

tel. 0-22 629-62-26

oraz tel./fax 0-22 622-46-74

Redakcja zastrzega sobie prawo wprowadzania zmian i skrótów w materiałach przeznaczonych do publikacji oraz zmian i skrótów tytułów. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

Argraf Sp. z o.o.

Oprac. komputerowe: Katarzyna Płońska

Druk i oprawa: Argraf

03-301 Warszawa, ul. Jagiellońska 76

tel./fax (0 22) 811 51 11, 614 53 31

www.argraf.pl

Nakład: 8000 egz.

Od redakcji

Aż 36,5 mln euro z Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) otrzymają na inwestycje polskie instytucje kultury, w większości muzea w zabytkowych obiektach. Spośród 14 wybranych projektów najwięcej dostanie Muzeum Zamkowe w Malborku oraz władze tego miasta. Pieniądze z EOG trafią też m.in. do Muzeum-Zamku w Łańcucie, Muzeum-Pałacu w Wilanowie, Muzeum Narodowego w Poznaniu i do Zamościa. To dobry wybór. Wymienione muzea oraz miasta Malbork i Zamość zdecydowanie skorzystają na tych projektach. Z pewnością też znajdzie to swoje pozytywne odbicie w sferze turystyki. Choć tutaj nie zawsze będzie chodziło o znaczący wzrost liczby zwiedzających; czasem ważniejsze jest przeprowadzenie działań inwestycyjnych i dzięki temu podniesienie jakości usługi i atrakcyjności odwiedzanego zabytku.

W Malborku pieniądze zostaną przeznaczone na prace związane z udostępnieniem do zwiedzania zachodniego skrzydła Zamku Średniego, zamkowych piwnic i strychów, a także odrestaurowanie szesnastowiecznego Szpitala Jerozolimskiego i kilometra średniowiecznych murów obronnych. W Łańcucie dokończony będzie remont zamku, zrewitalizowane dziewiętnastowieczne kasyno urzędnicze i maneż, remontu doczekają się też storczykarnia i powozownia z otoczeniem. W Muzeum-Pałacu w Wilanowie kontynuowane będą kompleksowe prace badawcze, konserwatorskie i rewitalizacyjne. Z kolei Muzeum Narodowe w Poznaniu zamierza przeznaczyć otrzymane środki na remont pałacu w Rogalinie, a władze Zamościa wyremontować i rozbudować pięć obiektów warownych w obrębie Starego Miasta.

Czego na liście zabrakło? Z pewnością wielu wartościowych i oczekujących na pomoc zabytkowych obiektów. Ważniejsze jednak wydaje się ustalenie tego, czego nie powinno zabraknąć w najbliższej przyszłości. Może więc, już tylko hasłowo, dwa przykłady.

Pierwszy odnosi się do niezwykle cennego zabytku, o którym dzisiaj mówi się, że jest „nieoszlifowanym diamentem”. To wrocławska Hala Stulecia – od lipca ubiegłego roku wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO („Spotkania z Zabytkami”, nr 1, 2007, s. 3). Bezspornie należy jej się znaczące wsparcie finansowe, tak by to arcydzieło architektury mogło nie tylko odzyskać dawną świetność, ale także przyjąć nową funkcję jednego z ważniejszych centrów kultury w Europie. Przeszkodą w pozyskaniu unijnych funduszy dla tego zabytku jest jego odmienny od dotąd wymienionych status własnościowy (obiekt jest własnością spółki). Powstaje pytanie: jak zdobyć środki dla takiego zabytku?

Na przeciwnym biegunie propozycji czekają na pomoc choćby zapomniane cmentarze, np. te z czasów pierwszej wojny światowej – rozsiane na terenie niemal całej Małopolski i Podkarpacia. Dziś nie wystarczą bowiem działania garstki miłośników i opiekunów tych zabytków oraz niesiona cmentarzom pomoc miejscowych muzeów. Za kilka lat cały świat będzie obchodzić setną rocznicę wybuchu Wielkiej Wojny. Czy zdążą do tego czasu uporządkować mogiły żołnierzy i ludności cywilnej poległych w wyniku toczących się wówczas walk?

Przypominamy o możliwości dokonywania dorocznych odpisów kwot w wysokości 1% z podatków na rzecz instytucji pożytku publicznego, jaką jest Towarzystwo Opieki nad Zabytkami, wydawca naszego miesięcznika. Pieniądze, które zostaną przeznaczone na ratowanie zabytków można wpłacać na konto:
BPH S. A. O/Warszawa Nr 81 1060 0076 0000 3300 0031 3478